www.svoboda-news.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 73. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 29 березня 1930. VOL. XXXVIII. No. 73. Jersey City, N. J., Saturday, March 29, 1930. THREE CENTS.

АТАКУЄ МОРГАНА І МІЖНАРОДНІЙ БАНК

ВАШИНҐТОН. — Конґресмен Люї Т. Мек Феден з Пенсилвенії говорив на радіо з рамени Товариства Дочок Американської Революції про Міжнародній Банк, який має перевести оплату репарацій з боку Німеччини.

Мек Феден підніс, що головною фіґурою в тім банку являється американський банкир Дж. П. Морган. Він то втягає Америку до цього банку, а разом з тим і до Ліґи Націй та всіх тих міжнародніх конфліктів, які слідуватимуть. Крім того Америка має закупити на протязі пятьох літ німецькі бонди вартости 6 мілярдів долярів. Мек Феден каже, що ті бонди не мають ніякої законної підстави і Німеччина може кождої хвилі відмовитися їх сплачувати.

ЗА ДЕРЖАВНУ КОНТРОЛЮ АЛЬКОГОЛЮ.

ВАШИНҐТОН. — Премієр Джордж Говард Фергузон з Онтеріо, Канада, заявив, що на жадане дасть конґресовому судейському комітетови письменну відповідь у справі державної контролі алькоголю. Фергузон зазначив, що зізнання бувшого премієра Дрорі, котрий доказував, що державна контроля являється повною невдачею, не є згідні з правдою.

Кажуть, що зізнання Дрорі, звернені проти канадійської системи, є виразом несмаку, який залишився у нього по програній виборчій кампанії.

КАНДИДАТ НА НЮЙОРСЬКОГО ҐОВЕРНОРА.

СИРАКЮЗ. — На зборах републиканських краєвих, стейтових і окружних лідерів рішено серед загальної аклямації поставити сенатора Джорджа Р. Фірона з Сиракюз кандидатом на ґовернора нюйорського стейту з рамени републиканської партії.

На збори прибуло 1,500 партійних робітників.

ДОМАГАЄТЬСЯ БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ СЛІПИХ.

ВАШИНҐТОН. — Телен Келлер, яка частинно вилічилася з цілковитої сліпоти, інтерпелювала в конґресовім бібліотечнім комітеті в справі заснування по цілій Америці бібліотек для сліпих.

БАНДИТИ МІЖ СОБОЮ.

НЮ ЙОРК. — В Бруклині відбули бандяти, які займаються головно пачкованням алькоголю, довгу конференцію, на якій судили Джюзепа Піраїна, званого „Криворучка", за те, що грасує на „чужих територіях", себто в таких районах, які призначені для инших бандитів. Піраїно зголився більше не нарушувати чужої території, але не хотів поділитися з иншими тими грішми, які заробив, грабуючи чужу територію. Він ще кпив собі з тих, що ставили до нього таке домагання. І поправивши капелюх „на бакир", а даді краватку з брилянтовою шпилькою вартости $2,000, і перстень вартости $1,000, вийшов на вулицю. За кілька хвилин роздалися стріли і Піраїно впав неживий на землю. Його серце було пробите кількома кулями. Рана була така велика обємом як 50 американських центів.

ВІДЗНАЧИЛИ ЕКЕНЕРА ЗОЛОТОЮ МЕДАЛЕЮ.

ВАШИНҐТОН. — Краєве Ґеоґрафічне Товариство нагородило д-ра Гуґа Екенера золотою медалею за його лет на цепеліні довкола світа. Є це дуже велике відзначення, бо за 42 роки істновання товариства видано всього тільки 10 таких відзначень.

Д-р Екенер подякував за честь, але зазначив, що він мало причинився для ґеоґрафії своїми летами. Своє відзначення приписує радше тому значінню, яке привязує Ґеоґрафічне Товариство до цепелінів. А з того боку, говорив Екенер, цепеліни заслугують на увагу, бо вони будуть великою полекшею при розслідах невідомих досі просторів довкола бігунів, чи по пустинях Азії й Африки.

ХОЧУТЬ ПОБИТИ РЕКОРД ЛИНДБЕРҐА.

МЕКСИКО СИТІ. — Мексиканські летуни Ґуставо Леон і Роберто Фієро хочуть з весною летіти з Мексика Сити до Ню Йорку, а з Ню Йорку до Парижа, щоби здобути летунські лаври для свого краю і доказати, що Мексико має ще ліпших летунів як Линдберґ.

КЛЕМАНСО ПРОТИ ФОША.

НЮ ЙОРК. — „Колієрс Меґезін" друкує порахунок старого „тигра" Джорджа Клемансa з маршалом Фошом, котрий поробив про Клемансa ріжні не дуже то приємні для нього заміти. Клемансо признає Фошови військові здібности, але каже, що він його вивіс на верховне становище та виратував від військового суду, перед який мали ставити Фоша за пораження під Шмін де Дамс. Підносить далі, що Фош був дуже честилюбивий, вічно лазив до нього й домагався авансу. Клемансо подає далі, що Фош був чванькуватий, а як дбав про свою славу, то пізнати по тім, що казав виляти кілька своїх бюстів і порозсилав їх найвизначнійшим людям, щоби собі їх приєднати.

Крім того Клемансо твердить, що назначення верховної аліянтської команди не заважило на ділі на висліді війни, як це загально думають.

ЗАСУДИЛИ ЛІКАРЯ ЗА ВБИВСТВО.

НЮ ЙОРК. — Д-р Морис Штурм, котрий перевів недозволену операцію на Миссис Рут Вейр з Іст Орендж, Ню Джерзи, яка закінчилася смертю оперованої, зістав узнаний винним убивства першого ступня.

ТІЛЬКИ ОДИН СТЕЙТ СУХИЙ.

НЮ ЙОРК. — З статистики, яку переводить „Ди Літерарі Дайджест", виходить, що тільки один стейт, Норт Дакота, держить з прогибішею, а всі инші заявляються за знесенням прогибіщі, згядно за її модифікацію.

ДЕПАРТАМЕНТ ІМІҐРАЦІЇ ВИЦОФУЄТЬСЯ.

Домініяльний департамент іміґрації, як би то сказати, вицофується з бизнесу. Він передає справу іміґрації поодиноким провінціям Канади, а для себе лишає щось в роді посередництва між провінціями. Домініяльне правительство вже рішилося на се перепровадження зміни іміґраційної політики і заступник міністра іміґрації Нен якраз обїздить правительства ріжних провінцій та познакомлює їх з новими обовязками.

ДУХОБОРСЬКІ „СИНИ СВОБОДИ" СКІНЧИЛИ КАРУ.

З тюрми Овкала коло Ню Вестмінстер, Б. К., випущено 5 березня сотку духоборів з секти „Сини Свободи", які були засуджені на шість місяців за те, що брали участь в поході на голо на дорозі коло Савт Слокан в серпні минулого року. Випущених вязнів відставлено назад на фарми коло Брілянт в горах Брітіш Коломбії.

ВЯЗНІ ПІДПАЛИЛИ ВЯЗНИЦЮ.

У Заячкові біля Кельць вязні підпалили вязницю, щоби мати загоду втекти на волю. У пожежі згинув вязень Степан Пиш, а двох вязнів було поранених і опинилися у лічниці.

ФАЛЬШИВІ ГРОШІ В РУМУНІЇ.

„Радор" звертає увагу чернівецьких банків на факт, що ґенеральна сиґуранца й державна прокураторія довідалися про те, що в реґаті, а головно в Букарешті, є в обігу фальшиві доляри і мадярські пенґи.

ФЛЯМАНДЦІ ДІСТАЛИ УНІВЕРСИТЕТ.

Бельґійський парлямент ухвалив закон про утворення фляманцького університету в Ґандаві. Закон принято 125 голосами проти 25 голосів.

ВМЕРЛА, ВОСКРЕСЛА Й ЗНОВУ ВМЕРЛА.

В місті Гавані на Кубі вмерла була з незнаних причин дочка одного багатого купця. Коли її мали вложити до труни й що останню мали забити цвяхами, сталося „щось нечуване", бо померша, яка в дійсности була в летарґічному сні, пробудилася. Та освідомивши собі небезпеку, яка їй грозила, якщо її живцем погребано, „воскресша" дочка купця попала в такий переляк, що не могла прийти до притомности й вмерла тепер напраду на удар серця.

ТРИНАЦЯТЬЛІТНІЙ БАТЬКО

З Будапешту доносять, що там відбувся цікавий процес. Обжалованим явився молодий хлопчина Л., що має всього тринацять і пів років. Його подала 19-літня дівчина до суду, назначивши батьком дитини. Дівчина домагалася аліментів. Батько хлопця довідався про все щойно з судової скарги і прибув разом з адвокатом до суду. Оборонець хлопця твердив, що ізза молодого віку оскарженого не можна йому приписувати батьківства. Але суд признав хлопця батьком й засудив його на заплату 16 пенґів тижневих аліментів. При опущенню салі настували себе обидва діди поличниками.

СПРАВА ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ПОЛЬЩІ В АНҐЛІЙСЬКІЙ ПАЛАТІ ГРОМАД.

На засіданні анґлійської палати громад дня 7. березня пос. Тиртел запитав державного секретаря закордонних справ, чи уряд одержав уже інформації від британського амбасадора про переслідування православної церкви в Польщі. Гендерсон відповів, що жде в тій справі звіту анґлійського амбасадора в Польщі.

ЖІНКА ГОЛОВОЮ АТЕНТАТУ.

В Плоештах (Румунія) заарештувала поліція одну жінку, яку підозрівають у тому, що вона є головою тої банди, яка виконала атентат на залізницю.

ВБИВНИК НАЙДЕНИЙ ПО 11 РОКАХ.

У Бравваві в Австрії перед 11 роками згинула траґічною смертю жінка купця Марія Прільгофер і досі не вдалось було найти вбивника. Аж в останніх днях двох міщан посварились і в пяному стані один з них вхвив, що його противник убив жінку купця. Обидвох арештовано і стверджено, що вбивство виконали вони обидва і то в цілях грабунку.

РОДИННА ТРАҐЕДІЯ.

У Найкірхені в Австрії пекар Карло Кобер застрілив свою свекруху і її сестру, а потім скінчив життя самовбивством. Причини цього були такі: Карло Кобер від довшого часу нарікав, що свекруха бунтує його жінку проти нього і вносить в його родинне життя роздор, причім свекрусі помагала її сестра. Кобер терпів довго, але коли вже мав диктатури свекрухи досить, підчас суперечки при обіді стрілив з револьвера і вбив обидві жінки, що руйнували його родинне щастя.

ПОЧТОВІ ЗЛОВЖИВАННЯ.

В почтовім уряді в Корчеві коло Угнова через два або три місяці пропадали всі американські посилки, як грошеві листи, так поручені й звичайні. Як досі окружною почтою провірено, з Америки пересилали половіки своїм жінкам в Щепятині, почта Корчів коло Угнова 1,500 долярів та безліч листів, з чого одтак ніхто нічого не одержав. Взагалі в листопаді і грудні вся переписка з Америки до Щепятина і наоборот пропала. Через те вийшли й родинні непорозуміння та всякі прикрі підозріння. Чоловіки в Америці думали, що їх жінки тут зловживають їх тяжко заробленими грошима, а жінки непокоїлись за життя своїх чоловіків. До того ще й усі мали тут векслеві термінові зобовязання, яких додержати не могли, бо їм наразилися на кошти. Як виявляється, зловживань допускалася урядничка почти Місцевичівна, заміжна Зюлкевичева, яка сама хвалилася, що була дуже протеґована дирекцією почти. Донесення державної поліції про її зловживання до дирекції і прокуратури досі не мали ще успіху і злочинниця остає ще на волі.

ЯК БОЛЬШЕВИКИ РОЗСТРІЛЯЛИ БУВШИХ СТАРШИН.

„За Свободу" пише: Особи, що перейшли із СРСР до Фінляндії, оповідають, що дня 30. січня розстріляно групу бувших старшин російської фльоти. Їх розстріляно біля стації Дибуна, в однім лісі. Розстріл виконав окремий відділ ДПУ під проводом чекіста Шувалова. Між розстріляними був і сотник Ляманов. Засуджених привезено на автомобілі і востаннє переслухано їх у присутности начальника відділу ДПУ Янсона. Трупи розстріляних спадено в лісі.

ЩЕ ОДНА СОНДА ГОРИТЬ.

В Ґура-Окніца (Румунія) займилася одна сонда підприємства „Сіріос". Огонь поширився на три инші сонди, які вратовано. Перша сонда вигоріла цілком. Шкода йде на міліони.

ВІДЗНАЧЕННЯ ФРИЗИЄРА УКРАЇНЦЯ.

На воєвідськім фризієрськім конкурсі у Львові дня 2. березня перше відзначення здобув Українець Теодор Кутковський. Коли візьмемо під увагу, що досі Українців фризієрів у Львові майже не було, а помічників заледви кілька, то відзначення Українця фризієра треба занотувати як позитивне явище в розвитку нашого промислу. Петро Кутковковський є співробітником фірми Стоїнського у Львові.

ЖИТТЯ СОБАКИ КОШТУЄ 25 ЗОЛОТИХ.

Перед двома місяцями на Знесінню, явився скажений пес, якого вбив сам власник. Але воєвідству було цього замало і воно наказало старостві вистріляти на Знесінню 40 собак. Почались лови на собаки і гицель з двома поліцаянтами, виловивши псів, спонукали їх власників викуплювати собак по 25 зол. за одного, після чого собаки, яким грозила кара смерти, опинились на волі, на превелику втіху самих засуджених собак і їх власників. Ні одної собаки не застрілено. Чи це ліпше булоб, якби санітарний лікар оглянув на місці кожну собаку, щоби гицлі не наражували знесінських мешканців на зайві видатки?

САМОВБИВСТВО В ДЕНЬ ШЛЮБУ.

В Рожнітові мав женитися молодий хлопець Владислав Марцинюк і просив родичів купити йому нове убрання. Ощадний батько не вволив волі сина і вимагав, щоби син ішов до шлюбу в старім убранню. Коли прийшов день весілля, здеперований жених загрозив, що повіситься, бо йому соромно йти до шлюбу у витертих сподніх. Родичі не вірили словам сина і почали весіляя. Але в хвилині, коли вже мали їхати до дому нареченої, родичі побачили, що молодий жених з розпуки повісився у другій кімнаті. І хоч гості пробували уратувати жениха, він таки не хотів іти до шлюбу в старім убранню і помер. Коли наречена довідалась про смерть її жениха, вибігла в роспуці в весільнім убранню в поле і хотіла також скінчити життя самовбивством, але її уратовано.

НОВИЙ ЗВОРОТ НА МОРСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

МОЖУТЬ ПІДПИСАТИ НОВИЙ ЗАГАЛЬНИЙ ДОГОВІР, ЗАБЕЗПЕЧУЮЧИМ МИР. ДУМАЮТЬ СКРІПИТИ XVI АРТИКУЛ ЛІҐИ НАЦІЙ І ПАКТ КЕЛОҐА.

ЛОНДОН (Анґлія). — На морській конференції прийшло до нового повороту справ і тепер можна сподіватися, що конференція нарешті дасть позитивні наслідки. Після того, як Америка відмовилася своєю мілітарною допомогою забезпечити підтримку Франції, чи якій иншій европейській державі, вразі нападу на неї, Брієн та Мек Донелд рішили звернутися до статуту Ліґи Націй. Згідно з параграфом XVI Ліґи Націй вона може вживати санкцію проти кождої держави, члена Ліґи Націй, яка нападе на иншу державу.

Тепер дають цьому параграфови таку інтерпретацію, що ці санкції можуть бути не лише економічного, але й мілітарного характеру. В такому разі й Франції, як членови Ліґи Націй, буде забезпечена та піддержка проти нападаючої на неї держави, яку вона ставить умовою зредукування своєї фльоти. Отже коли таку інтерпретацію цього параграфу приймуть усі члени Ліґи Націй, тоді Франція й Італія згодяться на зменшення своїх фльот. До підписання нового пакту, забезпечуючого мир в додаток до пакту Келоґа, будуть запрошені також і ті держави, котрі не є членами Ліґи Націй, а в тім числі й Росія.

Намір розвязати справу обмеження розбудови фльоти при помочі такого кроку стрічає прихильне відношення серед всіх учасників конференції, а тому треба сподіватися, що конференція буде вратована від остаточного провалу.

НІМЕЦЬКИЙ УРЯД УСТУПИВ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Коаліційний уряд на чолі з канцлером Мюлером уступив ізза того, що урядові партії не знайшли компромісового рішення в справі фондів для допомоги безробітним. Властиво лише соціялісти, до яких належить сам канцлер, та кілька міністрів, що стоять на найвідповідальніших міністерських позиціях, відмовилися приєднатись до компромісового рішення инших урядових партій у справі збільшення фонду для безробітних.

Рішення про уступлення правительства Мюлер передав президентови Гінденбурґови, який приняв його до відома. Сподіваються, що формування нового правительства буде доручено лідерови централістів, Брунінґови. Думають, що міністер справ закордонних, Курціус, увійде також в нове правительство, бо закордонна політика Німеччини має лишитися незмінною.

ОРИҐІНАЛЬНИЙ СТРАЙК.

БУДАПЕШТ (Угорщина). — Шість тисяч фармерів біля міста Мако оголосили, що вони на знак протесту не будуть голитися й стриґтися, поки уряд не зменшить податку на їх цибулю та ціни на перевіз її залізницями. Податок і перевіз так відносять ціну на цибулю; що фармери не можуть знайти для неї збуту.

СФОТОҐРАФУВАЛИ НОВУ ПЛАНЕТУ.

ПАРИЖ (Франція). — Місцевій обсерваторії вже пощастило сфотоґрафувати нову планету, яку знайшла американська обсерваторія при Гарвардському університеті. Астрономи світа признають відкриття нової планети одною з найважніших подій останніх віків в астрономічному світі.

ВІНЧАННЯ ЧЕРЕЗ КОРДОН.

ДРЕЗДЕН (Німеччина). — Багато Жидів, які прибули до Німеччини зі Сходу, довідалися тут, що їх подружжа, скріплені там лише рабінами, в Німеччині правного значіння не мають. Тут правним є лише цивільне подружжя, зроблене в відповідних установах для реґістрації їх. Міжтим у Чехословаччині рабіци мають право робити подружжа релігійні й цивільні, які признають у Німеччині.

Щоб обійти німецький закон, Жиди, котрі мали лише релігійне подружжа, почали звертатися до чехословацьких рабінів за підтвердженням своїх подруж. Тому рабіни завели собі кілька прикордонних фарм і там на межі Чехословаччини та Німеччини переводили вінчання. Притім молодий і молода знаходилися на німецькій стороні, а рабін лишався на чехословацькій, а через кордон перекидувано спеціяльний намет, під яким переводилася церемонія. Бувало, що чехословацькі рабіни приїздили в Німеччину для складення шлюбного контракту, або молодий і молода посилали про себе відомости до Чехословаччини й звідти одержували контракти.

Тепер німецька влада анулює такі подружжа, про що повідомила Чехословаччину.

ЗЕМЛЕТРУС БІЛЯ МЕСИНИ.

РИМ (Італія). — З острова Філікуді повідомляють, що майже всі мешканці цього малого острівця тепер не мешкають у своїх хатах, бо їх налякав сильний землетрус. Землетрус був також на инших острівцях, котрі розкинені недалеко Месини.

АЙНШТАЙН ДАЛІ ПРАЦЮЄ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Відомий учений Айнштайн, котрий недавно оголосив свою теорію релятивности, тепер подав до пруської академії наук дальші свої досліди над доказами правдивости своєї теорії. Теорія Айнштайна зробила цілий переворот у науці про всесвіт.

ҐАНДІ СПОДІВАЄТЬСЯ ВИҐРАТИ.

АНКЛЕШВАР (Індія). — Ґанді заявив, що, не зважаючи на всі труднощі, населення Індії скоро буде мати дешеву сіль. Але на цьому не скінчиться боротьба, піднята ним, бо далі треба розпочати боротьбу проти чужинецьких лікерів та проти чужинецької одежі. Він вірить в успіх своєї акції, які перешкоди її не стрінуть.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.
One year ..... $ 7.00	На рік ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75	На пів року ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00	На три місяці ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:	"В Джерзи Сити і Заграницею:
One year $10.00	На рік $10.00
Six months ..... $ 5.00	На пів року ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75	На три місяці $2.75

Передплата за оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належну висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": Montgomery 498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДОПИЛЬНУЙМО ПЕРЕПИСУ

Наблизився останній час, коли треба доложити всіх можливих заходів, щоб освідомити наш загал зприводу переписи. Це потрібне вже з того огляду, що саме перед переписом поведено з боку мадяронів і галицьких кацапських недобитків кампанію проти українства. Треба отже намагатися паралїжувати, де тільки можна, ярничарську роботу народних відступників. Треба рівнож памятати на нашу народну честь і виповнити свій власний обовязок як слід та припильнувати, щоби наші власні люде не легковажили собі тої, такої важної справи. Дійсно це була би велика ганьба для всієї нашої іміграції, колиб ми вийшли з того перепису з малим числом Українців. Бо коли ми слали такі численні телеграми до Вашингтону й від імени міліонів домагалися уміщення нашого національного імени на конскрипційних лістах, то мусимо тепер виказати хоч кількасот тисяч Українців в Америці, бо інакше виставимо себе на сміх.

Дотого ми взялися до політичної організації наших сил. А й політично не будуть з нами числитися, коли ми не викажемо статистичною нашої чисельної сили. Тому всі горожанські клюби повинні добре пильнувати за тим, щоби наші люде вписували українську мову як свою рідну. Тої неділі, яка припадає на день 30 березня, повинні священики по церквах піднести ще раз вагу перепису, пояснити його й візвати всіх вірних, щоби памятали за свою мову і за українську назву.

Кромі того цензусове бюро звертає увагу ще на одну дуже важну справу, яка повинна обходити й українського робітника. Бюро подає, що досі ніхто не знає, скільки маємо в Америці безробітних. Одні кажуть, що маємо тут три і пів міліона безробітних, а инші подають, що в Америці є тепер 5 і пів міліона безробітних. Щоби одначе повести якусь розумну акцію в справі заради безробіття, треба ті рубрики, в яких говориться про безробіття, дуже совісно виповнювати. І то в інтересі самої робітничої справи.

Цензусове бюро ще раз приказує, що всі дані, які подається при переписі, є строго довірочні. Тесаме відноситься і до безробіття. Тому арькушики цензусові треба виповнювати правдиво, бо з того не буде нікому ніякої шкоди. Але для науки буде велика поміч. Буде поміч і для таких справ, як допомога безробіттю.

Та в першу чергу треба нам памятати, щоби вийти з честю з своїм національним іменем. Тому памятаймо на рубрику: рідна мова „MOTHER TONGUE" і пишім там: „UKRAINIAN".

Лев Ясінчук.

ВИЯВИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕНЕРГІЇ

Десять років тому сповнилася туга кожного свідомого сина галицької землі: побачити власними очима ту землю, що видала Шевченка, степ, по якому від козацьких шабель сипалися голови влізливих сусідів, потішитися красою славного основаного Дніпра-Славутиці, а то й вершок бажання — поглянути бодай здалека на золотоверхий Київ. Але ця туга сповнилася серед найбільш невідрадних умов. Це не була прогулька спричинена вдоволям, але примусовий вихід з рідної землі. Здесяткованї тифом, прибиті голодом вертали українські вірли, хто на чужину, хто до родимих стріх. Кого не покрила сира земля, того дожидали табори й тюрма, інших жебрача торба. Щоби улекшити долю тих нещасливців за національну будучність, створено Комітет Допомоги політичним Вязням, а по його розвязанні польською владою і по відкиненні тою-ж владою статута на організування окремого товариства — перемінено на Український Допомоговий Комітет для політичних вязнів. Окремо істнує Українське Товариство Допомоги Інвалідам. Обі ці фірми американським братам добре відомі. Чимало гроша йде рікрічно на одну й другу. Тому слід би основніще обзнакомитися з ними, тимбільше, що на днях вийшли від них офіційні звіти.

Український Допомоговий Комітет уділює допомоги в ріжному виді всім тим Українцям, що не ізза особистих починів попали в тюрму. З допомоги Укр. Доп. Комітету не користають тільки ті вязні, що сидять за приналежність до комуністичної партії, бо вони відмовляються приняти поміч. Їм помагає окремий „Робітничий Комітет".

Пересічно мав Комітет постійно на удержанні 100 політичних вязнів. Під цю пору їх майбільше у Львові (30—50). Теперішні політичні вязні, це в більшій части арештовані за киданя бомб на т. зв. „Східних Торгах", що відбулися в осени 1929 р. у Львові. В. Атаманчук та Ів. Вербицький, якими Американці особливо цікавилися, сидять у Равічі. Зрештою — політичні вязні розкинені по ріжних тяжких польських тюрмах. Останнього року видав Комітет на удержання тих вязнів 13,377 зол. 86 сот., себто близько $1,500. За ці гроші одержували львівські вязні кожного дня сніданя, обід та окремо чай, цукор і тютюн. Позальвівські вязні одержували допомогу в грошах, пересічно по 30 зол. у місяць. Всі вязні без виїмки одержують книжки і часописи, а на випадок недуги ліки. З нагоди звичаєвих свят (Різдво, Великдень, св. Николая) одержують окремо дарунки. Деяким вимагає конечність, щоб їм дати білля, обуву, одяг. Звільненим з тюрми покриває Комітет кошти дороги, а то й дає зворотні підмоги, доки бувший вязень не підшукає собі заняття.

Найбільші видатки пішли таки на харч, бо 6,723 зол. 61 сот., а відтак допомоги грішми (2,707 зол. 58 с.). На загальний прихід 15,499 зол. 65 с. ($1,720) зложили американські Українці около $800. Решту зложив край.

Саме 8-го березня ц. р. відбулися Загальні Збори Українського Товариства Допомоги Інвалідам. Не зважаючи на віддалювання тих подій, що спричинили істнування інвалідів, громадянство розуміє щораз більше долю тих, які не мали щастя цілими повернути з війни. В останньому році слідне загальне поліпшення у зрості товариства: зросло число членів, зросло число сяк-так обезпечених інвалідів і зросла сума видана на удержання. Одначе уділювані інвалідам підмоги лише в малій мірі забезпечують їх. Інвалід польської армії коштує місячно 300 зол., а український (100%-вий) — 60 зол. Товариство мало того року 11 філій, з яких найдільніші в Сокалі, Тернополі і Перемишлі. Виплата рент інвалідам виносила місячно 7,915 зол., а загальні видатки товариства місячно до $1,480. Жертви з краю за останній рік малощо не подвоїлися в порівнанні з минулим роком. Вони йшли головно на удержання інвалідів. Жертви з Америки були в останньому році дуже високі, бо дали $20,383.65, з того на місячні платні $8,289.50. Велику суму зложила Америка в 1929 р. на будову дому інвалідів, бо $12,093.80 так, що цей фонд виносить у половині березня 1930 $25,751.10. З цього фонду користає часом і „Рідна Школа" на позичку. Між іншим і тепер винна „Рідна Школа" $1,000.

В нас ті, що інвалідів зблизька бачать, головно тим журяться, щоби бачити українського інваліда добре й відповідно забезпеченого. Тому на загальних Зборах упав закид у сторону дотеперішнього проводу, що він нічого не зробив у тому напрямі, щоби американські Українці дозволили вживати зложених фондів на удержання інвалідів замісць на будову дому. Навіть упав такий закид, що то хтось відти, зі Львова, підробив американську опінію, щоби вони давали на дім. З того приводу мусів забирати голос і автор тих стрічок та вияснити, що думка будови дому інвалідів це ніяка інтриґа зі Львова, а горяче бажання іміґрації створити щось трівкого, памяткового для наших визвольних змагань. Всіми голосами одобрено остаточно діяльність попередньої управи товариства і висловлено пошану українській іміґрації.

Міжтим справа будови дому оживляється. Не дому якраз на приміщення, на збір усіх інвалідів. Бо як сказав предсідник, інвалід хоче волі, не любить касарняного життя. Виринає думка будувати дім спільно з іншими товариствами, а саме Театральною Кооперативою і Комітетом Будови Театру. Є думка будувати репрезентаційний дім, у якому була би відповідна театральна саля, бо, на сором, такої у Львові нема. Колись не було потрібнб, а тепер нема за що будувати! Та покищо ця справа щойно в початках дискусії.

Славна річ дбати про заслужених синів свого народу. Але не менше славна і конечна підготовляти нових для служби народові. Тому третим любимцем на Західній Україні, на якого громадянство тягнеться з останнього, це установа, що спирається виключно на народній жертвенности: „Рідна Школа". Вона має вправді дуже поважне майно (грубо понад $100,000), але її майно заняте на школи, вимагає тільки безнастанного вкладу, звісно, з дітьми діло. Не можна нагал сказати, що громадянство скупить на „Рідну Школу". Навіть інші установи, які хотять більше зібрати, покликаються нераз на „Рідну Школу". Візьмім хочби тільки два новіші випадки: о. шамб. Степан Городецький, який був через 30 років головою філії „Рідної Школи" в Рогатині, у жмаючи записав для „Рідної Школи" $350. Недавно знов помер на Чехах Степан Гонета, який записав ціле своє майно в Боратичах (коло Перемишля) на „Рідну Школу". В Збаражі помер учитель Степан Шеліга, який теж записав часть свого майна на „Рідну Школу. Ну, але це не банк, який уживав би тих грошей на пиробок. На кожному засіданні Головної Управи, яке відбувається найменше раз у тиждень, все треба призначувати то одноразові, то постійні підмоги на удержання приватного шкільництва по ріжних кінцях краю — від Дуклі на Лемківщині, від Кракова й Лежайська на Мазурщині аж до Космача й Жабя на Гуцульщині.

Удержання тих установ остане в історії визвольних змагань раз на все ясною стоїнкою, що буде засвідчувати високу моральну вартість теперішнього покоління. А на тій сторінці історії теперішних днів золотими буквами буде записана жертвенність американсько-української іміґрації.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ПОЧЕСНІ ПЕРЕГОНИ З ПЕРЕПИСОМ.

Тринять шість американських стейтів взялися перегонити з наближаючимся переписи населення в Америці. Хдить у сих перегонах о те, щоби знищити в Америці неграмотність, заки прийде до перепису, так щоби при переписи виказати як найнижчий процент людий, які не вміють читати й писати.

На чолі сього походу стоїть Гуверовий краєвий Дорадний Комітет для неграмотности в Вашингтоні. Комітет находить ся при міністерстві внутрішних справ, бо, як відомо, американський федеральний уряд має секретаріяту (міністерства) для справ освіти.

Під сим Комітетом працюють тринять шість стейтових рад. У роботу вмішані тут губернатори, стейтові суперінтенденти шкільництва, стейтові комітети для неграмотности й місцеві комітети. Начальний комітет виконує тільки наглядну і інформаційну роботу; головна робота спочиває на місцевих комітетах.

Як усяка справа, коли вона має повестися, так і ся кампанія потребує трошки. Американці це люде діла. Вони нколи не вдоволяються резолюціями та вибором комітету, як се діється у народів, що через довге рабство затратили здібність виконувати свою волю і переводити в життя свої постанови.

Цікаво, що федеральний уряд не міг поспішити з піддержкою сеї акції з федерального скарбу. Треба було фінансувати справу з приватних фондів, що звичайно в людей, які не звикли піддержувати своїх постанов грішми, називається „жебраниною". Першу більшу суму на сю кампанію ($15,000) дала фундація шикагівського міліонера Розенвальда. Відтак Ракефелерова фундація зложила 10,000 долярів. Се пішло на кошти для централі. Місцеві комітети удержуються звичайно місцевою „жебраниною".

У той спосіб Американці працею й грішми стараються стерти з себе пятно народа, в котрому є неграмотні люди.

ЩЕ ОДНА „ЖЕБРАНИНА".

Коли читати американські газети, то там можна дуже часто стрічати ріжні „жебрацькі кампанії".

Ось один приклад.

У стейті Джорджії показався поважне число сухотничих дітий. Родичі стали домагатися відділення здорових дітий від хорих. Стейт не мав гроша на будову школи для сухотничих дітий. Тоді один відділ масонської організації виступив з проектом зібрати потрібну суму дорогою приватної жертвенности. Відділ масонів сейчас дав зі своєї каси 125,000. Решта мала піти з дрібних датків.

Думку будови бурси й школи для сухотничих дітий вхопили самі шкільні діти. Діти самі почали збирати до неї, або як се люде, непривчені до піддержування своїх шкіл жертвами, називають „жебраниною". Діти стали носити дімми, пікаї й центи. Діти фармерських околиць, що мали грошей, несли яйця і горіхи.

Від самих дітей досі вже назбирано сих дрібних жертв готівкою й натуралями близько три тисячі долярів.

Може хтось сказати, що се сума невелика. Сума невелика, але дух, що стоїть за сею збіркою, се здоровий дух праці, який цінує вільну людину, котра шанує свою постанову та каже їй за неї нести жертву часу, праці й гроша.

В. Будзиновський.

ВЕСЕЛИЙ ДВІР.

Оповідання.

(26)

Софійку аж тепер напав жах. Нею зачало трусити, коліна згиналися. Щоби не впасти, сперлася на рамени козака. Він доміркувався, що з нею і спитав:

— Хто ти і як ти сюди прийшла?

— Бачиш, яка я відочого. Прийшла сюди, щоби вас всіх випустити, але цю роботу лишу тобі, бо як сама буду лазі робити, то попсую. Решту роботи лишу тобі і сама втечу. Іди вперід до сотника та скажи йому, що сюди прийшла, щоби його випустити, та дівчина, у котрої були ключі до замкової фіртки і до льохів. Він вже буде знати, хто то був. На тобі ніж, бо він мабуть звязаний. Ходи за мною, бо я тобі лишу ліхтарню.

Ідучи за нею до виходу, козак замовив:

— Шкода, що не маємо зброї. Нас тут шістьдесять і пять. Ми могли би взяти замок. Але... тепер, крім строжі, всі сплять. Справимося і без зброї.

— Тут є один льох повний залізного знаряддя, старої і ушкодженої зброї. Може дещо стане вам в пригоді. Сотник знає, де сей склад.

Прийшовши під двері і передаючи йому ліхтарню, подумала хвилю і сказала:

— Як возьмете замок, то паль, як ти не випросиш мене!

— Я? Я маю силу на нього! Якби я не думав убити тебе, то зробить се, як за тобою я обстану. Хіба не знаєш, як я його скривдила... для тебе! Ми обоє пропали!

— Залюблені чудні люде. Він тебе любив, і, даю шию, ще любить. Як полросиш, не опреться.

— Колиж бо ти не хочеш взяти мене з собою.

— Оленочко, не ріж мене без ножа. Я жартував. Деж би я покинув таку любу жіночку.

Олена встала, одяглася і вийшла. Вартовий козак заступив їй дорогу і рукою показав двері на знак, щоби назад вернула. Вона сердито накинулася на нього:

— Ти, бачу, не знаєш, хто я. То наш двір. Іду до двора до мами.

Козак вхопив її за рамя стиснувши неначе кліщами і всунув її назад до сіней, кажучи:

— До мами не трудіться, бо вашу маму приведуть сюди. Будете всі троє вкупі. Так приказав сотник.

По хвили справді прийшла мама. Не прийшла, два козаки привели її силою, бо сама не хотіла йти. Всі троє сиділи в хаті під вартою, не знаючи, що з ними станеться. Аж в полудне прийшов до них осаул і сказав їм:

— Сотник Димецький хотів вас всі троє порозривати кіньки, але Софійка випросила вас. Пускає вас разом з тими шістьма гайдуками, що ночуючи тут, спаслися. Військо, яке було в замку, ціле лягло. Дістанете козачий кінвой аж до устя Олельника. Там вже попадете на ваших. Підете зараз і просто відси, бо до двора вас вже не впустять. За мною!

Осаул вивів їх фіртою за сад, де на вигнаних вже ждав конвой і віз. Посідали і поїхали.

Війна притихла. До веселого двора, який з Софійкою перейшов на Димецького, вернула веселість. Що сталося з Тшебінським, з його жінкою і тещею, ніхто не годен був сказати. Пропали, як камінь у воді. Мабуть по дорозі впали в руки якого татарського чамбуда і погибли, або пішли в ясир.

(Конець)

Це-Ян.

ПИР.

Цісар Пу уладив пир у країні Зу. Був це великий пир, свобідний, веселий.

Цісареві достойники й урядовці сиділи при столі. Біля цісаря сиділа дуже гарна жінка.

Нараз погасли світла й пітьма була на саля. Цісарева сусідка почула, що хтось її марнув за рукав.

Гарна жінка обидилася. Схопила силивця за голову та розірвала паски, що їх мав на капелюсі. Хотіла, щоби його пізнали, як світла засвітяться.

Потім звернулася до цісаря та пожалілася. Сказала також, що зробила напасникові.

А цісар сказав: „Взиваю всіх мущин, що є в отсій салі, щоби порозривали собі паски на капелюхах. Хай гарна жінка буде нецевна. Я казав принести вино на стіл і не можу заборонити, щоби ніхто нікого не потягнув легенько за рукав".

І всі достойники, урядовці та мандарини порозривали собі паски на капелюхах. Раділи дуже, бо було весело.

Енід Карунаратне.

ОПОВІДАННЯ ПРО НЕБО.

(З околиць ріки Ганґесу).

Колись давно, дуже давно, небо було так близенько землі, що зорі заступали людям світло лямп. У тих часах жила в одному малому селі скритому в глибині безмежної джунглі — велика жінка, більша ніж усі инші жінки в селі. Була така велика, що коли замітала подвіря, то плечима досягала хмар, що плили по небозводі. Одного дня хмари стали її страшно давити, а одна з них замочила її кагак (одяг). Жінка розсердилася та стала бити їх мітлою.

— Паля, паля, йдіть із дорогі! — кричала.

Небо образилося та відда ся з землі.

І зараз настав вечір, зорі блідли, перестали освічувати землю, а над країною розтягнулася глибока ніч. Люде були якийсь час безрадні, не знали, що мають робити, але незадовго навчилися світити косовою оливою, та з тої пори світло зір заступили світлом лямп.

Сунґ-Цу.

ЗАПОМОРОЧЕННЯ.

Була десь якась країна. В ній криниця. З неї пили всі, бо це була славна криниця.

Приходили здалека та пили воду з того джерела. Вода, яку пили, запаморочила їх.

А цісар жив сам у своїх садах і мав свою криницю та пив воду з власних джерел.

Запаморочення народа росло, чим більше людей пило з тієї криниці. А цісар був чимраз більше самітний, чим більше пив із свого джерела.

Всі сердилися та казали:

— Цісар дурний. Мусимо йому вернути здоровий розум. Хай напється з нашої криниці.

Ванґ, цісар, не хотів послухати. Мучили його, манили підбехтували, лікували, бо хотіла мати порядного, справжнього цісаря, з яким могли би говорити.

І цісар напився з їх криниці. Був тепер такий, як і вони.

А вони раділи та говорили:

— Має знову ясну голову. Ми виздоровили його.

Ірляндець мав служити за льокая якомусь панові.

— З яких ти сторін? — спитав його пан.

— Я Анґлієць.

— А де ти родився?

— В Даблині.

— То як можеш бути Анґлійцем, коли ти народився в Даблині?!

— А колиб я народився в стайні, то чи був би я конем?

UKRAINIAN SELF-ASSERTION.

Non-Acceptance of the Theory of Russian Superiority to Subjugated Peoples.

To the New York Herald Tribune:

Greatly appreciating your exact and impartial information concerning the affairs of Eastern Europe, I take freedom in asking to kindly to give room to the following comments on the interview given by Professor Paul Milukoff in the Sunday issue of March 23, 1930.

The Russian scholar and politician believes that in case of the downfall of the Bolshevists there will "regions will revolt and overthrow the central power" and hopes that "Russia will become a republic after the Bolshevists are gone. No division of Russia. One vast, united country, but with a great deal of decentralization: Federal rather."

I say that the Russian emigres differ from the Bolshevist rulers on the point of the imperialist policy would prove as much a blinding ignorance of the Russian domestic-conditions as the hypothesis that the hostility between the camps is an absolute one. For these emigres are supposed to be well conscious of the undeniable fact that their Red adversaries have preserved, to a great extent, both the Czarist territorial inheritance and the political prestige of the Russian Empire. One cannot help considering if, after the revolution, a non-Bolshevist regime would have afforded it.

The events of the last decade show unequivocally that both these camps refuse to acknowledge the progress of political ideas in the post-war Europe and that both of them are dazzled by the imperialistic grandeur, no matter how different the purposes of its continuance may be. For the rest, it corresponds to the Russian mentality. In the spiritual life of the Russians the antithetic of the religious mysticism was ever the political one, namely, that Russia was destined to accomplish a missionary role in Europe. This mystic idea, preached by Katkoff, Danilevsky and Dostoevsky and accepted in toto by Lenin, is an ingredient of the Russian imperialism which changes its color in accordance with circumstances and the range of ambition of its champions. While the Pan-Slavists influenced the Czarist governments to the effect that holy Russia had to bring salvation to decaying Europe, their worthy Red disciples simply with their cosmic ambition while trying to conquer all mankind with a new, annihilating religion.

In the traditional manner of the Russian politicians, Professor Milukoff imparts, though indirectly, to public opinion the untenable theory of Russian superiority to the subjugated peoples, most of all to the Ukrainians. Such a suggestion proves at least a distortion of realities. To every impartial, non-Russian student of the history and cultural development of northeastern Europe things appear considerably different. The real specter that haunts the venerable professor and his compatriots is the eventuality that some day Kiev may regain its erstwhile position in that corner of Europe, the realization of which was looming already in 1918.

The idea of "Federal States of Russia" belongs to the old lumber and the past that never will return. From 1654 down to the present day the home of the federalistic marriage between Moscow and Kiev is stained with Ukrainian blood. And professor Miliukoff himself knows best how generously the provisional government was treating his hobby of federalism in 1917. He is unable to deny the fact that the Ukrainians could not afford the luxury of asserting themselves without being branded as traitors, or both traitors and counter-revolutionists. And the present trial of forty-five Ukrainian patriots in Kharkov, accused of high treason, is more than eloquent.

In the final, inevitable reckoning no more will there be one revolutionary front, as was the case in 1917, when the Ukrainian partner paid the horrible price for his confidence. To paraphrase the famous strategic motto of the late Marshal Moltke: In due time the Ukrainians will march separately and strike separately.

Prof. Andrej Mykytiak,

Brooklyn, March 14, 1930.

(New York Herald Tribune, March 23, 1930).

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана, жена Д. Домбровецького, члена т-ва Тараса Шевченка 111 відділу У. Н. Союза, складаю сердечну подяку головному урядови У. Н. Союза за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі 50 долярів.

Татянна Домбровецька,

Джолет, Ілл.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЯКІ ЧИТАЧІ, ТАКА ГАЗЕТА.

Це є факт, що яких дана газета має читачів, такою вона й є. Коли газета має між своїми читачами споре число гарних, випробуваних, інтелігентних робітників пера, які подають гарні, цікаві, наукові статті, тоді часопис стається живим, інтересним, всеохопляючим. Він видається читачеви наче зеркалом, в якім видко всі народні болі, страждання, як також всі прояви радости.

Такий часопис являється щоденним духовним кормом читачів, котрих він провадить по витиченому шляху до кращого завтра. І без обиняків мусимо признати, що таким часописом є для нас наша „Свобода". В ній знаходимо прегарний духовний кром наших славних письменників і кореспондентів, котрі, як д-р Грицай, не кривлять душею, але пишуть сущу правду і здається, не атраментом, але кровю свого серця. І ось мимо того прегарного духового корму, який нам дає одинокий наш денник „Свобода", ми не діпняли навіть цього, щоб наш часопис виходив денно принаймі в 50,000 числах. І хто тому винен? Хто стримує та гальмує хід нашої газети? Відповідь коротка і ясна. Винні ми самі, читачі. Як ці? спитає дехто із здивуванням. А так, бо ми самі читачі, і власники цеї газети, засипаємо цей часопис всякими дрібничками, 10-центовими та 25-центовими жертвами, колядами та іншими датками, ще й простуємо, як десь в якімсь імени змінено якусь букву. Ми забуваємо, що кождий цаль у „Свободі" коштує кводра. Колиб замісць тих списків містити платні оголошення, газета заробилаб, а так тратить. Дуже влучно писала шановна громадянка Ірина Добуш в „Свободі" під наголовком „Забогато місця на оголошення жертв". Ця громадянка дуже влучно пише, коли каже, щоби не обертати наш часопис на безвартісний циркуляр, який викидається до кошa. Далі шановна громадянка радить, щоб Обєднання видало на місяць один листок з жертвами. Я є за тим, бо „Свобода" позбулась би тягару і малаб більше місця на чистий матеріял. І вірю, що тим робом приєднали би більше передплатників. Цю саму думку потверджує і шановний громадянин І. Боднар. Тої самої думки є тисячі читачів.

Дальше слід звернути увагу і нашим чесним секретарям від діловим, щоб вони менше оголошували в „Свободі" свої мітінгові справи. Тут ми мусимо бути також ощадними і не давати зачасто оголошень. Я нераз завважав, що кільканацять відділів дає оголошення до „Свободи" що другий місяць. Тим робом надуживається часопису. Адже статут каже оголошувати раз на рік урядові справоздання, а не що другий місяць. Це є цілком без потреби для відділу, а з втратою для часопису. Бо припустім, що відділ помістить на рік шість разів оголошення, а кожде з них хай коштує лише два доляри, то вже часопис має страту на 12 долярів.

Колиж ми є власниками часопису, то є нашим святим обовязком щадити на кождім кроці. Коли є конечна потреба дати мітінгове оголошення, то даваймо його коротко і ясно. Пощо писати, що будеться вибирати комітет на бали чи на пікнік? Це злишне. Це можна сказати на мітінгу, а не займати місце в газеті.

Дальше слід звернути увагу на тих, що пишуть всякі рецензії з представлення чи концерту. Нераз читаємо довгі шпальти про те, як чудово співав хор, як та й та панна співала сольо, наче справдішна артистка. А на кінець йде ще „подзнікування" всім тим, що брали участь в концерті чи представленню. А це все є неінтересний матеріял для загалу, а має вартість тільки для цеї місцевости, в якій відбувалась ця оказія. Зупинімся ще на тім безпідставнім „подзінкованню". Наші брати Придніпрянці сміються з нашого галицького звичаю. І мають слушність. Дякувати можна хіба тоді, коли на нашім концерті співає яка чужа співачка, скажім Литовка чи Американка. Але за то дякувати свому, котрий прийшов на концерт Шевченка чи проспівав пісні? Цеж його святий обовязок, як сина чи доньки України, це сповнити без „подзінкування". Колиж подаємо рецензії, то подаваймо їх так, як писав шановний Роман Прилаткевич про концерт, де співало 300 співаків злучених хорів з округа Ню Йорку. З такого опису про хід концерту є наука. Він там і артиста вібрав, коли каже, що дана пісня не надається на концерт. Я сам читав цю рецензію з захопленням. Колиж ми будемо шанувати свій часопис, щадити місце в нім і тим робом дамо більше місця нашим редакторам та письменникам-кореспондентам до поміщування своїх цінних праць, часопис стане більше популярним та живим. До того позбудемося нарікання з боку читачів та передплатників, що, мовляв, „Свобода" мало містить читного матеріялу, а більш оголошень. При тім хочу звернути увагу, що нам треба як найбільше платних оголошень, коли хочемо наш цінний часопис видавати в більшім обємі, як це казав на конвенції наш незабутний каміняр, покійний Семен Ядловський. Коли хочемо, щоби „Свобода" була трибуною міліонів, коли хочемо, щоби вона була побільшена, то це залежить від нас самих. В першій мірі треба щадити місце в газеті, а далі треба старатися, щоби як найбільше приєднувати для неї передплатників. Треба старатися, щоби з кождої місцевости були в „Свободі" платні оголошення всяких банків, шторів, докторів, бо тим робом піднесемо фінасово високо наш часопис і побільшимо його наукових матеріялом.

Ми все повинні памятати, що ковалям свого щастя повинні бути ми самі. Коли хто має дар чи охоту до писання, повинен подавати свої дописи до „Свободи". Редакція буде кождому вдячна за це й радо міститиме, як не буде це полова-січка. Нам треба матеріялу наукового, історичного й бойового.

Не час тепер на байки, романи та плаксиву поезію! Але час на огненний гарт душі і тіла до боротьби за світле завтра.

В. Гасій,

Трентон, Н. Дж.

ДОБОЄННА УКРАЇНСЬКА ПРЕСА В ОЧАХ ЧУЖИНЦІВ.

Моя переписка з редактором Narodno-ї Politik-и.

Ще 1911-го року посилав я короткі статистичні огляди галицького шкільництва до Narodno-ї Politik-и в Празі, які редакція містила в новинках.

Narodni Politika мала перед війною найбільший наклад зі всіх чеських дневників, бо около 120 тисяч. (Подібно як тепер у Польщі Codzienny Kurjer Illustrowany в Кракові).

Раз дістаю від головного редактора Nar. Pol., Jana Nejret-a, письмо, де він пише, що був у Львові 1894 року на відкриттю вистави разом з чеськими Соколами, але про Українців властиво дуже мало знає. Тепер задумує видати книжку про словянське дневникарство, а що з Українців нікого не знає крім мене, і то не особисто, але з коротких дописів — то просить мене подати поіменно всі українські дневники, а тижневики і місячники лише сумарично — і то окремо для Австрії, а окремо для росії. Я подав в Галичині: Діло, Руслан, Народну Часопись, Галичанин, Прикарпатську Русь, бо ходило мені о більше число, а на Україні подав лише Раду.

За кілька днів дістаю лист express такого змісту: Мій Пане, Ви мене не зрозуміли. Я просив Вас вичислити поіменно всі дневники, що виходять на Україні, а Ви не вичислили, лише подали: наприклад „Рада". Тому прошу подати мені телеграфічно всі українські дневники, бо манускрипт вже готовий.

Я мусів йому відписати, що я його добре зрозумів, що не подавав „наприклад", але що на Україні виходить лиш один український дневник. За якийсь час я дістав таку відповідь: Мій Пане, я ніяк не міг зрозуміти, що 6 міліонів Чехів має дневників, а понад 30 міліонів Українців на Україні ледви 1 дневник — і з того вийшло ціле непорозуміння.

Ярослав Стефанович.

Предвидження. — За що бете сина?

— Завтра він має принести свідоцтво, а я мушу сьогодні відіхати.

—o—

Мистець. — Ну, що тобі сказали про твій образ, який був на виставі?

— Казали, що добрий, тільки бракує йому тепла. Але я не знаю, як зробити тепло.

— А я знаю.

— Як?

— Кинь в огонь.

ЗДОРОВЛЯ І ШУНОК

Є дві нерозлільні річи. Якщо ваш шунок страждає з затвердіння або з несправности — ви не можете мати доброго здоровя.

Отже мусите дбати про свій шунок. Коли маєте затвердіння, біль голови, втрату апетиту, біль шунок, гази і т. п. знаєте на ню добре відомі Wakie-Lax, а встанете на другий день відсьвіжені і без ніяких долягань. Wakie-Lax є знамените для мущин і жінок. От що про нього говорять тисячі людей: „Чудові успіхи". „Відзначаючий домашній лік". „Добре і певне на усунення шункових клопотів". Ми гарантуємо, що будете вповні вдоволені.

Висилаємо чудове Wakie-Lax на вашу адресу. Замовте сьогодня, ціна 1 доляра, а заплатите листоношови при дорученню.

WAKIE PRODUCTS CORP.

Dept. U-11, — BLOOMFIELD, N. J.

Дж. Вашкевич, Аптикар-властитель.

WAKIE PRODUCTS CORP.

Могло би бути гірше...

Батько (прочитавши свідоцтво): Чи ти не стидаєшся бути останнім учеником з усіх двацять у клясі?

Івась: То могло би бути ще гірше...

Батько: Як то?

Івась: Ну, а якби було сорок учеників у клясі?

—o—

Непорозуміння.

Комісар поліції: Вибирайте: або десять золотих, або десять днів.

Вязень (ще пяний): О, то я вибираю гроші!

УВАГА! БАЙОН, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

В 69-ті роковини смерти нашого найбільшого укр. поета Т. Г. ШЕВЧЕНКА

УКРАЇНСЬКА ГР.-КАТ. ЦЕРКВА при участи СПІВ. ТОВ. БОЯН

— устроює —

ВЕЛИЧАВИЙ СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

В СУБОТУ, ДНЯ 5-го КВІТНЯ (APR.) 1930 РОКУ

В САЛІ У. М. С. А., AVENUE E. and 22nd STREET, BAYONNE, N. J.

Святочний реферат виголосить п. В. Кедровський.

Початок в год. 6.30 вечером. — Вступ 50 ц., для дітей 15 ц.

Поважані Громадяне! Своєю присутністю на святі покажім, що ми шануємо память нашого Генія, котрий жив, працював, мучився і умер в боротьбі за кращу долю України. На тім святі не повинно бракувати ні одного свідомого Українця!

73,77 Комітет.

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

КОМІТЕТ У. Н. ДОМУ І УКР. ТОВ. БОЯН ПРИ СПІВУЧАСТИ ВСІХ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦТВ

— ураджує —

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

в 69-ті роковини смерти поета Т. ШЕВЧЕНКА

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 30-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1930 РОКУ

В ГАЛИ ЦЕРКОВНІЙ, 249 COURT ST., NEWARK, N. J.

Почат. в 7. вечер. — Дохід призначений на У. Н. Дім в Нюарку.

71-3 Комітет.

КОТРИМ КОРАБЛЕМ І КОЛИ?

ПРИТХАЛИ ДО АМЕРИКИ.

Для кождого се потрібне в отриманню перміту до повороту до Америки чи спровадження жени і дітий, і т. п. Все те вишукую.

Допомагаю в виробленню пашпортів, перміт і потрібних віз до виїзду до краю.

Сподаю шифкарти на найскорші кораблі всіх линій.

При виїзді даю найлішу услугу як до відїзду корабля.

Спроваджую з краю рідних і рільників на фарми.

Виробляю всякі правні документи справ маєткових в краю.

Висилаю гроші до краю з гарантією для виплати на послідний

Користайте з моєї довголітної практики у всіх ділах. Звертайтесь письмою або особисто на адресу:

G. KUNASHEVSKY

20 літ під одним і тим самим адресом: 179 East 3rd Street, NEW YORK, N. Y.

Здоровля Приупадає?

Коли ви тратите силу й енергію й ваше здоровя приупадає; коли ваш апетит є бідний й клопоти травлення дають вам чутися нужденно й невигідно; коли ваше спання є переривано або неспокійне й ви встаєте ранками умучені й ослаблені, беріть Нуга-Тон лише через кілька днів і зауважте, як багато лучше ви будете чутися.

Нуга-Тон регулює жолудок і кишки й перемагає запір. Він чистить тіло з отруй, які приносять хоробу, зміцнює й пробуджує повільні органи й функції й дозволяє вам лучше тішитися життям. Настроюючі впливи Нуга-Тон роблять вашу їду більше приємною, травлення буде лучшим, ваші нерви будуть успокоєні й спокійний сон прийде в ночі.

Нуга-Тон продається у всіх аптикарів. Коли ваш аптикар не має його, то попросіть, щоби замовив його для вас від свого гуртового купця.

Нуга-Тон булує лучше здоровля

ДО ВІДОМА! ДО ВІДОМА!

УКР. ГРОМАДЯНСТВУ В СИРАКЮЗ, ОБОРН ТА РОЧЕСТЕР!

Артист-балетмайстер ВАСИЛЬ АВРАМЕНКО відкрив

ШКОЛУ УКР. НАЦІНАЛЬНОГО ТАНКУ І БАЛЄТУ

у повище згаданих містах й оцим оголошенням звертається до всіх тих, котрі хотять навчити своїх дітей українського танку, нехай посилають до школи в таких днях:

У СИРАКЮЗ: понеділок і вівторок, діти від 5—7, старші від 8—10 вечером.

В ОБОРН: у середу й суботу, діти від 6—8, старші від 8—9 веч.

В РОЧЕСТЕР: в четвер, діти від 6—8, старші від 8—10 вечером, в неділю по обіді, діти від 3—5, старші від 5—7.

Навчання в цих школах доручив артист-балетмайстер ІВАНОВІ ПІГУЛЯКОВІ, одному із кращих своїх учителів, який працює вже понад три роки при школі українського танку. Сам буде доїжджати на провірювані виділ.

НАВЧАННЯ В ШКОЛАХ ВІДБУВАЄТЬСЯ:

В СИРАКЮЗ, в УКРАЇНСЬКІМ КЛЮБІ ПРИ ФЛЕТ СТРІТ.

В ОБОРН, в УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ ПРИ ВАШИНГТОН СТРІТ.

В РОЧЕСТЕР, в ЛИТОВСЬКІЙ ГАЛІ ПРИ ДЖОЗЕФ ЕВЕНЮ.

ВПИСУВАТИ ще можна дітей на протягу одного тижня і по-вищі дні та у повищих залях в день навчання; пізніше приймати не буде.

УКРАЇНці! Скористайте з нагоди й дайте своїм дітям гарний спомин — Український Танок, та його красу й любов до України.

НОВИНА! ПЕРШИЙ РАЗ В НЮ ЙОРКУ! НОВИНА!

ШКОЛА УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ТАНКІВ

Артиста-балетмайстра ВАСИЛЯ АВРАМЕНКА виставить дві балетні картини

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 30-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1930 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

Часть I.

„МОЛОДЬ У ВОРОЖКИ"

балетна картина з народного життя на одну дію.

Часть II.

„СІЧ ОТАМАНА СІРКА"

історична балетна картина з запорожського життя в Січи.

В ролі отамана Сірка виступає сам Авраменко, при співучасти артистів Ординського, Бражника і других.

Хор „Бандурист" під управою проф. Кириченка.

ПОЧАТОК ТОЧНО В ГОДИНІ 7-мій ВЕЧЕРОМ.

Українці! Приходіть всі на цей дуже цікавий вечір нових постановок. Січ отамана Сірка це історичний спомин-балет. Спішіться і купуйте білети наперед, щоб потім не було запізно.

Білети можна набути наперед в канцелярії школи під числом 1 в Укр. Народ. Домі, 217-219 Іст 6-та вулиця в Ню Йорку. Всі білети нумеровані.

Заряд Школи.

ПЕРШИЙ РАЗ НА АМЕРИКАНСЬКІЙ СЦЕНІ!

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДАМИ УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО КЛЮБУ БУДЕ ПОСТАВЛЕНА ЗАЯМАЮЧА ДРАМА НА 4 ДІЇ (М. Кравченка і Я. Мошли) ПІД НАЗВОЮ:

„ПЕРШІ ХОРОБРІ"

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 30-го БЕРЕЗНЯ 1930 Р.

В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ, 66-68 E. 4th St., New York, N.Y.

Коли хто-небудь з українських робітників є бодай в части заінтересований в театральних виставах, то він певно не оміне нагоди побачити цю штуку, в якій змальовано картини життя послідних часів, особливо з часів війни і після неї.

ПО ВИСТАВІ БАЛЬ

ПОЧАТОК В ГОДИНІ 7-мій ВЕЧЕРОМ. — ВСТУП 65 ЦНТ., ДЛЯ ДІТЕЙ 10 ЦНТ.

ХТО З УКРАЇНЦІВ МАЄ ДО ПОЛАГОДЖЕННЯ спадкові і процесові або інші справи в слідуючих державах: Польща, Чехословаччина і Румунія, то може впевнитись до „Торговельного Інформаційного Бюра", де дістане постійну і чесну обслугу. Моє Бюро посідає окремі свої жерела в кождій европейській державі, як і на Далекім Сході. Також і американські ріжні справи дуже скоро обслугують. Зголоситись можна як особисто так і листовно. Офіс отворений кождого дня, крім неділь і свят, від години 9-тої рано до 5-тої вечером. Крім того на замовлення листовно або телефоном можна бачитись від 8—10 вечером. 55

NICHOLAS ZAWOYKO,
INDUSTRIAL INFORMATION BUREAU,
55 W. 42nd ST., R. 1344, Phone: Pennsylvania 7851, NEW YORK, N. Y.

ПРОГУЛЬКА

ДО ГАЛИЧИНИ І БУКОВИНИ НА НАЙБІЛЬШИМ ТА НАЙВИГІДНІШМ КОРАБЛІ В СВІТІ

ЛЕВАЯТАНІ

ЛІНІЇ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ ВІДІДЕ 28 ЧЕРВНЯ (JUNE 28) 1930 ПІД ПРОВОДОМ

Д-РА ВАСИЛЯ БОРАКА

секретаря Комітету Збаражчан, котрий поїде аж до Збаража, до своїх батьків у селі Черниховцях, та заопікується в дорозі багажом і всіми потребами прогульконців.

Учасники прогульки будуть розміщені в каютах на найлучшім покладі бувшої ТУРИСТИЧНОЇ КЛЯСИ.

ШИФКАРТА в обидві сторони до Львова $209.00
ШИФКАРТА в обидві сторони до Тернополя 211.50
Воєнний і поголовний податок додатково.

Повища цінa включає один день в Парижі й один день в Берліні.

Відвідайте разом із Вашими дітьми старий край та проведіть літо з вашими кревними, бо подорож винесе дешевше як життя тут на фармі.

Зголошуйтеся сейчас для забезпечення місця на славнім кораблі та виготовлення потрібних документів і віз до УКРАЇНСЬКОГО БЮРА

S. KOWBASNIUK
277 E. 10th St., New York, N. Y.

КОЛИ У ВАС Є НА ДІЛІ МАТИ ФАРМУ, тож старайтесь набути і завчасу обробити та завести лад якого фарма вимагає. Зголоситься до мого офісу по інформації, де дістанете ріжні інструкції. Я маю на продаж ФЯРМИ в стейтах: Ню Йорк, Масачусетс, Конектікот, Ню Джерзи, Пенсилвенія і Мерилєнд. Земля дуже добра під управу і при стейтових дорогах, причім можна робити другий бізнес: мати газолінові стації, род-гавз, ресторани або штори. Офіс отворений від 9-тої рано до 5-тої вечером. На замовлення листовно або телефоном можна бачитись від 8—10 вечером.

МИКОЛА ЗАВОЙКО,
REAL ESTATE,
55 W. 42nd ST., R. 1344. Phone: Pennsylvania 7851, NEW YORK, N. Y.

ВПРОСТ **BALTIC AMERICA LINE** НА УКРАЇНУ

BALTIC AMERICA ЛІНІЯ Є ОДИНОКА

ПРОСТА ЛІНІЯ МІЖ ДАНЦІГОМ І АМЕРИКОЮ

яка оперує найбільшими, найпосучнішими і найвигіднішими кораблями межи НЮ ЙОРКОМ І ДАНЦІГОМ.

Поспішні і вигідні получення залізничі можна дістати з ДАНЦІГУ до МІСЦЯ ПРИЗНАЧЕННЯ.

Ціни як найнижчі. Знаменитий харч і обслуга. Орхестра, рухомі образки, ігри і всякого рода инші інтересні забави.

Україні навчилися з власного досвіду, що опікуватися їхати до Рідного Краю нашою ПРОСТОЮ ЛІНІЄЮ без пересідання. Перевороджуванням і переношенням багажу, умучуючим подорожуванням залізничим і малими кораблями, те все оминете, коли подорожуєте нашою Лінією.

АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛЯРИ ДО СОВІТСЬКОГО СОЮЗА

каблем або почтою.

Скора і точна ПЕРЕСИЛКА американських долярів до всіх частей Совітської Республики

ГАРАНТОВАНА

ДОМАГАЙТЕСЯ всегда ПЕРЕСИЛКИ ЧЕРЕЗ БАЛТІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКУ ЛІНІЮ

коли шлете гроші.

Голосіться до місцевих агентів або

BALTIC AMERICA LINE
8-10 BRIDGE STREET, NEW YORK, N. Y.
Другі офіси в Pittsburgh, Chicago, San Francisco, Seattle і головніших містах Канади.

ХОРІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ,

ВСІ ХРОНІЧНІ НЕДОМАГАННЯ ЛІЧУ

Кровні, Шкірні і Нервові Хороби, Загальне Ослаблення, Умову депресію, Завороти, Жолудкові недомагання, Кишкові хороби, Біль Голови, Нервовість, Побіли шеної Залози, ВСІ Хронічні Шкалубини, Легких, Бронхітів, Носові і Горлані хороби, Ревматизм, Сциятика і Лумбаго. Мущини і женщини щасливо лічені новою удосконаленою методою. Мій особистий догляд через цілий час курациї. Мої ціни приступні.

Екзамінація крови, хемічні тести, X-Рейс.
БЕЗПЛАТНИ ОГЛЯДИНИ І ПОРАДИ
ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ.

СПЕЦІЯЛІСТ **DR. ZINS** ВІД 25 ЛІТ.
110 EAST 16th STREET, NEW YORK CITY.
межи 4-тою Евеню і Irving Pl.
ГОДИНИ: від 9-тої рано до 8-мої вечер; в неділі від 9-тої рано до 4-тої пол.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЕ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ШПИНК КНИЖОК.

"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БРУКЛИН, НЮ ЙОРК.

Союз українських національних товариств і большевицькі лайки.

Від коли в нас засновано Союз Українських Національних Товариств і Братств, від тоді нема просто дня, щоби на нас не вискалили зубів наські мальчики. Мало не кождого дня злетеся на нас всіляка лайка. Бруклинські контрреволюціонери. Петлюрівці. Бруклинські буржуазні наймити. І так далі. А рівночасно хвалять себе, які то вони великі комуністи. Як то вони вірно боронять італійських анархістів. Як вони боронять вірно польських комуністів. І як вірно сповняють прикази з Москви. Просто, нема в нікого правди, тільки в мене, навіть у Бога ні крихітки. Просто, як наш нарід каже, нема то понад комуністів та понад попову свиню.

В 82. числі „робкор", знова розрипівся. Репетує про „гаєбну ролю українських націоналістів". В иншому знова числі „робкор" висипався з пашквілем на бруклинських свідомих Українців. Думає, видно, що пусті большевицькі фантазії зроблять людям щось більше кромі того, що заберуть місця в большевицькій шматі. І знова хвалять, як то вони дбають за українських робітників у Бруклині. Коли так, то ми спитаємо всіх тих, що сліпою чередою ідуть за Дмитришиним, Настасівським, Княжевичом, котрі знова вірно йдуть на прикази Москви:

Де були всі ті оборонці робучого люду, коли „національні зрадники" закладали Українську Рідну Хату? Ви завилися в „Українській Рідній Хаті" аж тоді, як „Хата" виставила дім.

Де ви були тоді, коли організувалося: Братство св. Тройці. Товариство Січ, Січ ім. Богдана Хмельницького, Український Демократичний Клюб. Вас тоді не було, бо тоді було треба працювати. Ви завилися аж тоді, як ми напрацювалися, коли ми назбирали гроша. Тоді ви прийшли, щоби наші гроші рахувати в імени робучого люду.

І де ви тоді були, коли Український Демократичний Клюб скликав віча в справі засуду Атаманчука й Вербицького, засуджених ляшпеко на шибеницю? Ви тоді відмовилися йти з усею громадою. Своєю мовчанкою та своїм бойкотом протесту ви помагали катам українського народа.

Ви тепер думаєте нас дурити при помочи своїх демонстрацій для безробітних? Ви думаєте, що ми такі наївні та не знаємо, кілько є безробітніх у ваших наставників з Москви? Ви думаєте, що ми не знаємо, що ваші демонстрації тільки поможуть безробітним, що котячі сльози? Ви думаєте, що ми віримо в щирість ваших комуністичних заяв та ваших осудів Америки? Ми знаємо, що колиб в „країнах совітів" було таке небо, як ви нам описуєте, то вас давно було би вихопило туди. Ви думаєте, що українського робітника можна ще далі дурити, що на Україні є українська влада? Ви думаєте, що ми не знаємо, що там наш нарід грабить московська навалоа, яку стережуть прислані з Московщини червоні салдати?

Ви думаєте, що ви нас задурите протестами проти реєстрації іміґрантів? Ми знаємо добре, які з вас оборонці робітників. Мілони робітників, що загинули дурно-пусто від большевицьких розстрілів у підземелях чеки, добре про се свідчать.

І ви думаєте, що ваша лайка проти кождого свідомого Українця пошкодить? Дивіться, уже тепер бруклинські Українці кажуть: Се мусить бути чесний чоловік, коли на нього комуністи так висипалися. Таку славу в народі маєте ви і ваша газета. Славу пяної або божевільної собаки, що лається на приказ того, хто їй охлапи дає.

Ви думаєте, що нас захопите своєю опозицією проти Польщі. Свідомі Українці Польщу ненавидять, але не йдуть з наймитами Москви. За наймитів Москви ми кажемо: Ого, нині вони проти Польщі, як довго Москва проти Польщі. Але чай завтра Польща подасть руку Москві, то зараз всі наймити Москви стануть гавкати й на ворогів Польщі. Ого, кажуть свідомі люде, як довго Москва не кликає, то вони перед нею завивають хвостом. Що буде, як не стане московських червоних панів? Підуть тоді служити Польщі. Бо хто привик служити, той буде все комусь служити. Собака, що привикла бігти за возом, як приходить зима, біжить за саньми.

І. Д-р член Союза Укр. Нац. Тов. і Братств.

ПОЗБУДЬТЕСЯ ШКІРНОЇ НЕДУГИ

через уживанє знаменитої Гоючої Масти „SAWIEC", котра принесла скору поміч тисячам, які є вповні вдоволені з її знаменитого результату.

У всяких випадках, як: екзіма, сверблення, опарення, попечення, задавнені рани, текучі рани і всякі другі шкірні недомагання, всегда уживайте цю знамениту масть. Вдоволення гарантоване Висилаємо „Sawiec" на кожну адресу. Замовте сьогодня, ціна $1.00 а заплатите листоношови при доручення.

WAKIE PRODUCTS CORP.
Dept. U-10, BLOOMFIELD, N. J.
Дж. Вашкевич, аптикар-властитель

DR. M. SMITH
перенїс свій офіс під число
67 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
TEL. ORCHARD 6072.

ЖИТТЯ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ЦИХ ТРЬОХ

НИРОК—ПЕЧІНКИ—МІХУРЯ

Поверх 200 літ правдива Gold Medal Haarlem Oil вважалася головним лікарством на недомагання, що походять з цих органів. Його брати легко і приємно. Спробуйте сьогодні. В 3 величинах; в кожній аптиці. Дивіться за назвою "Gold Me Ial".

NEW AND IMPROVED GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

Feen-a-mint
The Laxative
You Chew Like Gum
No Taste But the Mint
At Druggists—15c, 25c

Хтось спитав бідака, які три бажання мав би він, колиб знав, що вони сповняться.

— Передовсім я хотів би мати стільки пива, скільки лише міг би випити.

— А потім?

— Потім хотів би я мати стільки воловини, скільки лише міг би я зїсти!

— Ну, а третє бажання?

— Третє бажання? Я хотів би ще трошечки пива.

—o—

— Скажи мені, Юрку, що то значить: У поті чола їстимеш твій хліб?

— Я не знаю. Я ніколи не пріо при їдженню.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Коляда 75 відділу У. Н. Союза.

З рамени Т-ва „Запорожська Січ", від. 75 У. Н. Союза, переведено коляду на Рідний Край. Та через ледовицю і безробіття коляда не вийшла так, як того можна було надіятися. Закладовано $110, але $30 було розходу. Остало $80, які вислано до Обєднання і розділено: $40 Рідна Школа, $15 сироти, інваліди $15, бойовий фонд $10. На вкладку до т-ва „Просвіта" вплачено $10, $4 за вкладки для двох членів, а $2 за відзнаки. Разом відослано до Обєднання $96.

Жертвували по $5: І. Слупецький, Г. Маланяк, С. Савран; по $3: о. Л. Сембратович, П. Круляк; по $2: Н. Поглод, І. Нагорняк, Д. Стрілецький, А. Даровський, Я. Демчук, В. Вісничак, В. Шеремета, Я. Шкільник, І. Космина, М. Маланяк, І. Фрись, М. Злоторович, І. Комариньский, Т. Медвідь, Д. Косар, І. Ягнич, В. Коваль, О. Шеремета, А. Турчин, В. Станиславський, Г. Вовк, О. Зданьцкий, Р. Шептак, П. Діжа, Т. Петрик, М. Шанайда, М. Юркевич, П. Данчишин; по $1: М. Буртник, А. Грошко, Ф. Микитюк, В. Топольницький, В. Непюк, В. Чмир, Т. Біжанський, М. Чучман, Ф. Сідій, Ф. Буката, С. Рупа, М. Худа, Пйш, Турко, П. Бриль, П. Верецюк, Я. Скорина, В. Непюк, Т. Гураль, С. Михалюк; Н. Дворчин, В. Коваль, М. Попович, А. Гирич, В. Олексів, М. Присташ, О. Зелінський, С. Ривак, В. Василишин, С. Дідула, В. Тарас, С. Франків, Д. Базелевич; по 50 ц.: Д. Ананевич, А. Маланяк.

Колядник.

—o—

НЮ БРИТЕН, КОНН.

Коляда на Рідну Школу.

Ходили колядувати: М. Тимчишин, М. Улян і А. Керелейза. Закладовано $35.75, з календарів прийшло $5, разом $40.75. Гроші вислано до краю через Обєднання. Коляду зложили слідуючі: Г. Ляш $5; по 1 дол.: А. Стасюк, А. Керелейза, С. Явин, Т. Копка, Т. Сербін, М. Бойко, П. Явин, О. Керелейза Г. Скакунов, Марія Барняк, М. Мазур, І. Янчанка, Т. Каракушка, П. Яриц, Ю. Керелейза, Т. Кравець, А. Цап, П. Герент, М. Селеман, М. Тимчишин; по 50 цнт.: А. Савчишин, Ю. Сенцьо, Анна Журат, І. Пашкевич, Є. Мінтич, А. Кохановський, С. Присташ, І. Лаборик, Т. Максим, І. Шутрин, Керелейза, І. Герент, М. Піх, Платош, О. Керелейза, М. Карбович, О. Долинський, М. Криниський, С. Мельник М. Улян; по 25 цнт.: І. Салак, Юлія Герент, Ю. Перун.

Михайло Тимчишин.

ПОЗІР! TRENTON, N. J. ПОЗІР!
ВЕЛИКЕ ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО
уряджують
ТРЕНТОНСЬКІ УКРАЇНЦІ
В НЕДІЛЮ, 30. БЕРЕЗНЯ 1930
З ТАКОЮ ПРОГРАМОЮ:
Перед полуднем по Службі Божій відправиться на улаштованою могилою в Українській Православній Церкві
ПАНАХИДА
а в годині 5-ій вечером відбудеться
КОНЦЕРТ
в „PADDERATZ HALL", при Beatty і Whitecken улицях, ТРЕНТОН, Н. ДЖ.
Кромі місцевого хору, состоїть і декламаторів в концерті возьмуть також участь добрі сили з Філядельфії, як: професор музики п. Дуда зі своїм піяніством, п. Мельник, і инші.
На це Велике Свято ідейного національного пророчи запрошуємо всіх свідомих Українців.
КОМІТЕТИ:
Української Православної Церкви і Укр.-Амер. Горожанський Клюб.

Перед московим дзеркалом.

Жінка (не дуже гарна ще й сварлива, до чоловіка): Як подобаюся тобі в отсім масці?
Чоловік: Чи не схотіла би ти все носити тієї маски?

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

УЧИТЕЛЬКА,
недавно прибувша з краю, в браку знакомства, пошукує праці при рідній школі, як також може провадити кухню. Проситься о посередництво.
M. MOROZ, Detroit, Mich.
General Delivery, 73-4

НА ПРОДАЖ грошерня і бучерня з корчерним домом, добра дільниця, бізнес провадиться тільки за готівку. Голоситись до: 67-73
BARDACK REALTY CO.
125 Jackson Ave., Jersey City, N. J.

НА ПРОДАЖ бучерня і грошерня з корчерним домом і гаражом. Знаменита дільниця, властитель уступає з бизнесу. Голоситись: 67-73
STANDARD STORE EQUIPMENT CO.
509 Newark Ave., Jersey City, N. J.

ПРОДАЄ **ДОМИ** в місті НЮ ЙОРКУ і околиці
Українська Фірма
С. ФЕСОЛОВИЧА І М. КОБЗІСТОГО
EXCHANGE REALTY CO.,
41 East 7th St., New York City
Tel. Orchard 9677. 16-

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

Тепер можна купити гарний новий дім в середині міста КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Вже много домів продано і дальше будується. Ціна дуже приступна і на легкі сплати. Видатки $500.00.
Голоситься до будівничого в неділю, від год. 1 до 6 пополудни. 53-5
JOHN L. GINDA,
390 Grant Ave., Carteret, N. J.
Tel. 1062 Carteret.

ПАТЕНТИ

BRYANT AND LOWRY
Registered Patent Attorneys,
310 VICTOR BUILDING,
WASHINGTON, D. C.
Пишіть по Описи і Шкіци та гарно ілюстровану Патентову Книжку. Обі висилаємо, на жаданнє, даром. Напишіть також під яким винаходом працюєте тепер і пришлеть нам шкіц і опис до перегляненя, щоб забезпечити ваші праві сейчас.
Найбільші признання, умірковані ціни, скора обслуга, понад 25 літ практики. На ваші запити відповідаємо даром.

БРИНДЗЯ НА ПІСТ

Продаємо по 50 ц. за фунт, є, 8 і 16 фунтові бочівки і більші. До шторів даємо 20% опусту. При замовленню треба посилати $2.00. 47-
GEO. MYCHUDA,
1525 Newport Ave., Northampton, Pa.

НА ВЕСНЯНИЙ СЕЗОН

Деревця овочеві (щепи) всякого рода, рівнож дерева тінисті, корчі оздобні, рожі, виногради, ежиноцвіти і т. п. Усі дерева є інспектовані через State Mass. і гарантовані. Своїм кострмерам даєсь інформації в українській або англійській мові. Пишіть по цінник: 38—
SHABAN NURSERY,
ДМИТРО ШАБАН, власт.
27 ARTISAN STREET,
WILLIMANSETT, MASS.

Dr. A. L. CEASAR
спеціяліст у всіх хоробах
ОЧИЙ, УХ, НОСА І ГОРЛА
Годинні: 127 EAST 84th STREET,
10—12 межи Park і Lexington Ave.
2—5 NEW YORK, N. Y.
В неділі від 10 рано до 1 пополудни.

Phone: Brunswick 7187.
АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVE.,
CHICAGO, ILL.
Практикує у всіх судах; займається переглядинєм абстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи. 191—

ЕПІЛЕПТІКО
Випробуваний і Помічний Лік на Напади, Спазми і Падачку.
Без огляду на це, як довго терпите, або як часто ті слабости приходять, ЕПІЛЕПТІКО зробить для Вас те саме, що зробило вже для тисячей терпячих. Воно не має ніяких наркотиків або складників, які витворюють привичку. Спробуйте його, а певно будете вдоволені. Ціна 2 дол. за фляшку, або 3 фляшки за 5 дол. 49-
THE BOXEBAUM REMEDY CO.
1703 George Lane,
WYNNEFIELD, PHILA., PA.

БИЗНЕСМЕНИ УКРАЇНЦІ!
Заки дасте свій ордер на ЦІНИ-КАЛЕНДАРИ на 1931 р., переконайте наш великий ілюстрований каталоґ і наші гуртові ЦІНИ продажі. Маємо великий вибір рекламових календарів, які каталоґи висилаємо на жадання. Пишіть на адресу: 34-
KULYNITCH PRINTING CO.,
418 E. 9th ST., NEW YORK, N. Y.

ФАРМИ!

ФАРМА 103 АКРИ $3,800. 10 штук худоби, свині, кури, кацулька, віз, Готівки $1,000, решта $150 річно. Чистий.
BOX 91, HERKIMER, N. Y.

ФАРМА 37 АКРІВ, дім 7 кімнат, стодола, стайня, два вози, 2 корови, 5 кабанів, 2 гарні коні, 1000 курчат, новий інкубатор і боровня, знаряддя нові, який треба на фармі. До молочарні, залізничої стації, школи і ріки. Можу продати зі всім або без фарму. По близші інформації голоситись листовно або особисто:
MICHAEL MARCHEWKA
73-3 TIOGA CENTER, N. Y.

ФАРМА 66 АКРІВ, 50 орних, а решта ліс і пасовиско. Дім новий, стодола, стайня, два вози, 2 брудер гаузи і инші будинки, 12 корів, 5 кабанів, 2 гарні коні, 1000 курчат, новий інкубатор і боровня, знаряддя нові, який треба на фармі. До молочарні, залізничої стації, школи і ріки. Можу продати зі всім або без фарму. По близші інформації голоситись листовно або особисто:
MICHAEL MARCHEWKA
73-3 TIOGA CENTER, N. Y.

$1000 ЗА 16-ФАМ. ДІМ

16-фамілійний, мурований дім з 4 шторами, на Ньюарку, Н. Дж., в добрій дільниці. Зарібку на місяць $2,000. Рівна з гарячим спалюванням. Продається сейчас його спродаж з низькою ціну. Голоситися особисто до:
Mrs. ANNA CARDONER,
44 Huntington Terrace, Newark, N. J.

АКУШЕРКА І ЛІКАР ПОРАДИ І ПОМІЧ.
A. E. SMALL,
3001 W. 29th St., near Surf Ave.
Coney Island, Brooklyn, N. Y.
Tel. Mayflower 4110

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В ВІДАРКУ І НА ОКОЛИЦІ
Ми робимо гарні похорони
ПО $150

Без ріжниці як далекі позаміщевости, кличте нас:
Офіс: 485 Avon Avenue
Phone: Terrace 8882, або Waverly 1634, Newark, N. J.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

ДВА ОФІСИ:
NORTH SIDE, 2157 W. Chicago Ave.
Phone: Brunswick 7767 або
SOUTH SIDE, 4954 So. Hermitage Ave.
Phone: Hemlock 5500.
CHICAGO, ILL.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568

ІВАН СЕНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА БРУКЛИН, Н. Й. І ОКОЛИЦЮ

Обслуга чесна і дешева. Достава автомобілів на всякі оказії.
137 NORTH 7th ST.,
КОЛО BERRY ST.,
BROOKLYN, N. Y.
Phone: GREENPOINT 0569.

СТЕФАН І. ЄВУСЯК
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Обслуга чесна і дешева. Достарчується автомобілі на весілє, хрестини і другі оказії. Удайтеся до свого!
ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
34 E. 25th St., Bayonne, N. J.
Telephone 540.